

Vyjádření školitele k dizertační práci
JUDr. Filipa Josefa na téma
„Trestněprávní a kriminologické aspekty trestného činu
znásilnění“

Doktorand se rozhodl pro téma v odborné literatuře sice již částečně zpracované, stále však aktuální pro svou závažnost a společenskou škodlivost. Odevzdaná dizertační práce čítá 233 stran. Práce je pojata komplexně, když značnou část zaujímají např. historické konotace vážící se k trestnému činu znásilnění. Velký prostor je věnován také osobě pachatele, není opomenuta ovšem ani oběť této trestné činnosti, včetně některých specifických skupin obětí, jako jsou zdravotně postižení nebo gravidní ženy.

V práci doktorand použil adekvátních vědeckých metod. Práce přináší zčásti nové poznatky zejména kriminologické a rozvíjí dosavadní bádání zvoleného tématu. Doktorand si správně uvědomuje, že názory na to, jaké jednání je v sexuální oblasti ještě přípustné či již nepřípustné je podmíněno kulturně i historicky, což se v práci snaží dát citlivým způsobem najevo.

Práce zdaleka přesahuje rozsah samotné právní analýzy, byť ta tvoří stěžejní část. Autor vychází z historického pojednání, ve kterém se snaží postihnout i sociální aspekty související se sexualitou jako takovou, včetně sexuální agrese. Dává tak možnost nahlédnout do dějinného přístupu k znásilnění, a to od samotných počátků civilizace. Celkově považují onen historický úvod za velmi zdařilý.

Kromě výše uvedeného se práce vyznačuje také velmi dobře zvoleným strukturováním. Již zmíněný historický úvod vhodně otevírá celou problematiku a autor na něj přirozeně navazuje (resp. zakončuje tuto část) vývojem právní úpravy na našem území. Tím je dána výchozí pozice pro samotnou trestněprávní a kriminologickou analýzu trestného činu znásilnění v současné právní úpravě. Doktorand se věnuje postupně jednotlivým znakům skutkové podstaty trestného činu znásilnění, přičemž pozornost zaměřuje kromě obvyklých témat (např. zneužití

bezbrannosti v rámci objektivní stránky) i na některá méně obvyklá. Za zmínku v tomto ohledu stojí nepřímé pachatelství, trestní odpovědnost právnických osob a zejména pak samotná osobnost pachatele, především co do normality a naopak deviace v oblasti sexuality, kdy autor využívá značných psychologických poznatků (s přesahem do oblasti drogové problematiky).

Kriminologickému pohledu odpovídá i kapitola věnovaná obětem znásilnění, jež zahrnuje i části věnované některým specifickým problematikám, jako je již zmíněné znásilnění zdravotně postižených či gravidních žen, znásilnění mezi jedinci stejného pohlaví nebo vztah mezi znásilněním a prostitucí.

V samotném závěru pak nechybí ani komparace se zahraniční právní úpravou a samozřejmě nezbytný závěr. Text je průběžně vhodně doplňován odkazy na odbornou literaturu a judikaturou.

Seznam použité literatury obsahuje cca 60 položek, využita byla i zahraniční (především anglickým jazykem psaná) literatura. Lze shrnout, že doktorand projevil schopnost analýzy dostupných pramenů i potřebné syntézy získaných poznatků.

Předložená práce prokazuje autorův hluboký teoretický rozhled v daném oboru v širších společenskovedních souvislostech, splňuje všechny předpoklady k obhajobě a představuje důstojné završení doktorského studia. Po úspěšném průběhu ústní obhajoby disertační práce doporučuji udělení titulu „doktor“ (ve zkratce „Ph.D.“).

V Praze dne 26. května 2016

doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D.